

POSEŁ NA SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
JAROSŁAW ZIELIŃSKI

BPS/VII/IW/68.10/2013

Szanowny Pan
Jacek Jeziński
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Interwencja poselska

w sprawie finansowania przez inwestorów farm wiatrowych procedur związanych ze sporządzaniem lub zmianą studiów zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i potrzeby przeprowadzenia kontroli NIK w tym zakresie

Działając na podstawie art. 20 ust. 1 i 2 w związku z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 roku o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. 1996, Nr 73, poz. 350 z późn. zm.) wnoszę o dokonanie kontroli:

1. w zakresie legalności porozumień zawartych pomiędzy gminami a prywatnymi inwestorami farm wiatrowych dotyczących finansowania procedury związanej ze sporządzaniem lub zmianą studium zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w następujących gminach: Gmina Przerośl, Gmina Krasnopol, Gmina Suwałki, Gmina Bakałarzewo, Gmina Filipów, Gmina Puńsk, Gmina Jeleniewo w województwie podlaskim,
2. w zakresie legalności umów darowizny i sponsoringu zawartych pomiędzy gminami a prywatnymi inwestorami farm wiatrowych w trakcie trwania procedury związanej ze sporządzaniem lub zmianą studium zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w ww. gminach.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) koszty sporządzenia studium zagospodarowania przestrzennego gminy obciążają budżet gminy, przy czym koszty sporządzenia lub zmiany studium wynikające z rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym obciążają odpowiednio budżet państwa, budżet województwa albo budżet powiatu. Również w przypadku miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego koszty jego sporządzenia – na podstawie art. 21 ust. 1 powołanej wyżej ustawy – obciążają budżet gminy, przy czym – zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt. 4 – koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają inwestora realizującego inwestycję celu publicznego w części, w jakiej jest on bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji tej inwestycji.

Należy podkreślić, iż w obecnym stanie prawnym budowa elektrowni wiatrowej (lub zespołu takich elektrowni, zwanych potocznie farmami wiatrowymi) nie stanowi celu publicznego w rozumieniu przepisów ustawy. Pogląd ten poparty jest ugruntowaną linią orzecniczą sądów administracyjnych (wyrok NSA z dnia 3 listopada 2010 roku, II OSK 1412/09, wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 24 marca 2010 roku, II SA/Bd 33/10, wyrok WSA w Krakowie z dnia 30 stycznia 2009 roku, II SA/Kr 735/08, wyrok WSA w Kielcach z dnia 30 października 2008 roku, II SA/Ke 343/08). Regulacja w zakresie finansowania procedury sporządzania wyżej opisanych aktów planistycznych ma charakter wyczerpujący i nie przewiduje wyjątków. W związku z tym należy stwierdzić, że korzystanie z innych niż wymienione w ustawie źródeł finansowania jakiejkolwiek czynności w procesie legislacyjnym dotyczącym aktów planistycznych jest działaniem nielegalnym.

Tymczasem z uzyskanych przeze mnie informacji wynika, iż nie należą do odosobnionych przypadki finansowania procedur związanych ze sporządzaniem lub zmianą studiów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego przez inwestorów farm wiatrowych.

Inwestorzy farm wiatrowych używają również niejednokrotnie instrumentów finansowych w celu zapewnienia przychylności władz gmin dla planowanych przez nich inwestycji biznesowych. Dochodzi do „kupowania” poparcia gmin w procesie lokalizacji farm wiatrowych poprzez zawieranie umów sponsoringu i umów darowizny, z których środki przeznaczone są na realizację zadań własnych gminy np. organizację różnego rodzaju imprez publicznych czy dotacje dla szkół. Niezgodne z prawem finansowanie procedur związanych ze sporządzaniem lub zmianą studiów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego lub korzystanie z rodzącego podejrzenia korupcyjne sponsoringu ze strony inwestorów elektrowni wiatrowych odnosić się może w szczególności do następujących gmin:

- a) Gmina Przerośl
- b) Gmina Krasnopol
- c) Gmina Suwałki
- d) Gmina Bakalarzewo
- e) Gmina Filipów
- f) Gmina Puńsk
- g) Gmina Jeleniewo.

O procederze finansowania bezpośredniego (w wyniku zawartych porozumień) oraz finansowania „pośredniego” (w wyniku zawartych umów darowizny i sponsoringu) prac planistycznych świadczą przedstawione poniżej umowy zawarte pomiędzy inwestorami elektrowni wiatrowych a poszczególnymi gminami:

a) Gmina Przerośl

W latach 2007-2012 Urząd Gminy Przerośl otrzymywał dotacje i darowizny od prywatnych podmiotów gospodarczych oraz firm inwestujących w budowę elektrowni wiatrowych przeznaczone na dofinansowanie zadań realizowanych przez Gminę oraz jednostki organizacyjne tej Gminy. Chodzi tu w szczególności o następujące porozumienia zawarte pomiędzy Gminą Przerośl a firmą Gamesa Energia Polska Sp. z o. o., która zamierza na jej terenie wybudować park elektrowni wiatrowych:

- Porozumienie o współpracy w zakresie infrastruktury z dnia 13 marca 2007 roku – zgodnie z § 1 przedmiotem Porozumienia było określenie zasad przyszłej współpracy stron w zakresie realizacji inwestycji infrastrukturalnych związanych z budową na terenie Gminy parku elektrowni wiatrowych. W § 2 Porozumienia firma Gamesa zobowiązała się do przekazania Gminie kwoty 500 000,00 zł (słownie: pięciuset tysięcy złotych) na realizację inwestycji prowadzących do wzmocnienia infrastruktury drogowej we wsi Śmieciuchówka i Morgi, gdzie miała być zlokalizowana większość elektrowni wiatrowych, przy czym kwotę tę firma Gamesa Energia Polska Sp. z o. o. zobowiązała się przekazać w ciągu 60 dni od dnia uzyskania przez nią prawomocnego pozwolenia na budowę parku elektrowni wiatrowych, jednak nie wcześniej niż po uzyskaniu prawa do dysponowania gruntem na cele budowlane – pod budowę drogi dojazdowej dla parku elektrowni wiatrowych. Kwota wskazana w umowie wpłynęła na konto Gminy Przerośl w dniu 3 czerwca 2008 roku. Jednocześnie w § 5 Porozumienia zawarto klauzulę poufności, zgodnie z którą strony zobowiązały się do zachowania w poufności wszystkich informacji związanych z niniejszym Porozumieniem (brak jest podstawy prawnej do zastosowania takiej klauzuli; budzi to również podejrzenia związane ze świadomością „nieczystych” intencji stron zawierających Porozumienie - dlaczego Wójt Gminy chciał ukryć przed mieszkańcami fakt otrzymania darowizny o znacznej wartości?),

- Porozumienie z dnia 19 kwietnia 2007 roku – zgodnie z § 1 przedmiotem Porozumienia była konkretyzacja zasad współpracy w zakresie realizacji przez inwestora na terenie Gminy farmy elektrowni wiatrowych. Na mocy § 3 Porozumienia Gmina Przerośl zobowiązała się do wszczęcia i przeprowadzenia procedur mających na celu opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i – w razie konieczności – zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla projektowanej

farmy wiatrowej. Wbrew obowiązującym przepisom prawa w § 1 ust. 2 Porozumienia przyjęto, że projektowana inwestycja stanowi inwestycję celu publicznego w rozumieniu art. 21 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wobec tego inwestor zobowiązał się pokryć koszty sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego Gminy w części dotyczącej realizowanej inwestycji (§ 2 ust. 3). Tytułem pokrycia kosztów związanych z przeprowadzeniem ww. procedur inwestor miał przekazać Gminie równowartość w PLN kwoty 6 000 EUR (słownie: sześć tysięcy euro), przy czym 50% tej kwoty miało zostać zapłacone w ciągu 30 dni od podpisania Porozumienia, a pozostałe 50% w ciągu 14 dni licząc od dnia przekazania projektu planu zagospodarowania przestrzennego Gminy, który – zgodnie z § 4 ust. 3 – miał uwzględniać projektowaną inwestycję zgodnie z wytycznymi inwestora. Stosownie do ustaleń zawartych w Porozumieniu inwestor dokonał dwóch wpłat (w dniu 31.05.2007 roku i 23.05.2008 roku) w wysokości 13 161,00 zł (słownie: trzynaście tysięcy sto sześćdziesiąt jeden złotych) każda na rachunek Urzędu Gminy Przerośl,

- Porozumienie z dnia 9 sierpnia 2007 roku zmienione aneksem do Porozumienia nr 1 z dnia 8 grudnia 2008 roku – zgodnie z § 1 przedmiotem Porozumienia była konkretyzacja zasad współpracy w zakresie realizacji przez inwestora na terenie Gminy farmy elektrowni wiatrowych. Wbrew obowiązującym przepisom prawa w § 1 ust. 2 Porozumienia przyjęto, że projektowana inwestycja stanowi inwestycję celu publicznego w rozumieniu art. 21, ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wobec tego inwestor zobowiązał się pokryć koszty sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego Gminy w części dotyczącej realizowanej inwestycji (§ 2 ust. 3). Tytułem pokrycia kosztów inwestor miał przekazać Gminie kwotę 32 000,00 zł (słownie: trzydzieści dwa tysiące złotych) na potrzeby przygotowania planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Przerośl. Kwota 25 000,00 zł (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy złotych) miała zostać zapłacona w ciągu 30 dni od podpisania Porozumienia, a pozostała część – 7 000,00 zł (słownie: siedem tysięcy złotych) w ciągu 14 dni licząc od dnia przekazania projektu planu zagospodarowania przestrzennego Gminy, który miał uwzględniać projektowaną inwestycję zgodnie z wytycznymi inwestora (§ 4). Kwoty 25 000,00 zł i 7 000,00 zł wpłynęły na koto Gminy Przerośl odpowiednio w dniach 21.09.2007 roku i 31.01.2009 roku,

- Porozumienie o współpracy z dnia 30 maja 2011 roku zmienione aneksem do Porozumienia nr 1 z dnia 10 maja 2012 roku – zgodnie z § 1 przedmiotem Porozumienia było określenie zasad przyszłej współpracy stron w zakresie realizacji inwestycji

infrastrukturalnych związanych z budową na terenie Gminy farmy wiatrowej. Inwestor zobowiązał się do przekazania Gminie kwoty 900 000,00 zł (słownie: dziewięćset tysięcy złotych) na realizację inwestycji prowadzących do wzmocnienia infrastruktury drogowej oraz poprawy stanu technicznego dróg, a także realizację innych inwestycji służących rozwojowi Gminy. Kwota ta miała zostać przekazana Gminie w następujący sposób (§ 2 ust. 3): kwota 110 000,00 zł (słownie: sto dziesięć tysięcy złotych) do dnia 30 października 2012 roku (data wpływu 15.05.2012 roku), kwota 340 000,00 zł (słownie: trzysta czterdzieści tysięcy złotych) w ciągu 30 dni od dnia uprawomocnienia się miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewidującego budowę farmy wiatrowej, kwota 450 000,00 zł (słownie: czterysta pięćdziesiąt tysięcy złotych) w ciągu 30 dni od dnia uzyskania ostatecznej i prawomocnej decyzji środowiskowej na budowę farmy wiatrowej.

Oprócz ww. porozumień Gmina Przerośl zawarła z firmą Gamesa Energia Polska Sp. z o. o. również sześć umów sponsoringu (z dnia 3.06.2008 roku – kwota 17 000,00 zł; z dnia 20.11.2008 roku – kwota 5 000,00 zł; z dnia 23.02.2009 roku – kwota 30 000,00 zł; z dnia 20.05.2010 roku – kwota 15 000,00 zł; z dnia 30.05.2011 roku – kwota 120 000,00zł; z dnia 10.05.2012 roku – kwota 60 000,00 zł), które dotyczyły zarówno sponsorowania imprez publicznych (np.: dożynki gminne, Gminny Bal Seniora, Festyn „Na Przeorskim Rynku”), jak również przygotowania infrastruktury technicznej do organizacji imprez publicznych poprzez modernizację obiektów Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Przerośli, Ochotniczych Straży Pożarnych oraz plaży gminnej. Większość z ww. umów zawierała klauzulę poufności, zgodnie z którą obie strony zobowiązały się do dochowania tajemnicy co do ich treści. Na mocy niniejszych umów Gmina zobowiązała się do publicznego promowania pozytywnego wizerunku sponsora.

Ponadto Gmina Przerośl zawarła także umowę darowizny z dnia 21 września 2011 roku z firmą Ekoenergia Józef Pawlikowski-Bulcyk i wspólnicy, spółka komandytowa. Na jej podstawie darczyńca – będący inwestorem farm wiatrowych – przekazał darowiznę w kwocie 1 700 000,00 zł (słownie: milion siedemset tysięcy złotych) na wsparcie finansowe m. in. w zakresie prac planistycznych związanych z rozwojem na terenie Gminy Przerośl energii odnawialnej oraz rozwoju infrastruktury drogowej.

b) Gmina Krasnopol

W latach 2007-2012 w związku z zamiarem lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Krasnopol podjęto uchwałę Nr XVII/105/08 Rady Gminy Krasnopol z dnia 14 sierpnia 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębów geodezyjnych Gminy Krasnopol: Piotrowa Dąbrowa, Jegliniec, Wysoka Góra, Żubronajcie, Krasnopol, Czarna Buchta oraz uchwałę

Nr XIV/95/2012 Rady Gminy Krasnopol z dnia 20 kwietnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krasnopol. W tym samym czasie Gmina Krasnopol otrzymywała środki finansowe od prywatnych podmiotów gospodarczych inwestujących w elektrownie wiatrowe z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań własnych Gminy. W zakresie finansowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego chodzi tu o następujące porozumienia zawarte pomiędzy Gminą Krasnopol a firmą Gamesa Energia Polska Sp. z o.o.:

- Porozumienie z dnia 27 marca 2008 roku – zgodnie z § 1 przedmiotem Porozumienia była konkretyzacja zasad współpracy w zakresie realizacji przez inwestora na terenie Gminy farmy elektrowni wiatrowych będącej przedmiotem Porozumienia z dnia 2 czerwca 2005 roku. W § 3 ust. 1 Porozumienia Gmina zobowiązała się do wszczęcia i przeprowadzenia procedur mających na celu opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla projektowanej farmy wiatrowej. Wbrew obowiązującym przepisom prawa w § 1 ust. 2 Porozumienia przyjęto, że projektowana inwestycja stanowi inwestycję celu publicznego w rozumieniu art. 21 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wobec tego inwestor zobowiązał się pokryć koszty sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego Gminy w części dotyczącej realizowanej inwestycji (§ 4). Tytułem pokrycia kosztów inwestor miał przekazać Gminie kwotę 54 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt cztery tysiące złotych), przy czym 50% tej kwoty, tj. 27 000,00 zł (słownie: dwadzieścia siedem tysięcy złotych) miało zostać zapłacone przez inwestora w ciągu 14 dni od podjęcia przez Radę Gminy uchwały o przystąpieniu do opracowania planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krasnopol zgodnie z potrzebami inwestycyjnymi inwestora. Pozostałe 50% tej kwoty, tj. 27 000,00 zł (słownie: dwadzieścia siedem tysięcy złotych) inwestor miał zapłacić w ciągu 14 dni licząc od dnia wyłożenia do publicznej wiadomości projektu planu zagospodarowania przestrzennego gminy, który będzie uwzględniał projektowaną inwestycję przy zachowaniu wymogów co do dokładności wskazanych w § 3 ust. 1 Porozumienia, tj. projekt planu miejscowego powinien uwzględniać poszczególne lokalizacje turbin wiatrowych z dokładnością do 1 hektara, ze wskazaniem działki lub działek ewidencyjnych, na których turbina ma być umieszczona. Zgodnie z § 4 ust. 3 Porozumienia przekazana kwota miała podlegać zwrotowi, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Krasnopol nie będzie przewidywał przedsięwzięcia inwestora. Jednocześnie inwestor zobowiązał się do wykonania na własny koszt i przekazania dla Gminy: opracowania ekofizjograficznego, prognozy oddziaływania na środowisko oraz mapy do celów planistycznych (§ 4 ust. 4).

- Porozumienie o współpracy w zakresie infrastruktury z dnia 31 października 2008 roku – zgodnie z § 1 przedmiotem Porozumienia było określenie zasad przyszłej współpracy stron w zakresie realizacji inwestycji infrastrukturalnych związanych z budową na terenie Gminy parku elektrowni wiatrowych. Inwestor zobowiązał się do przekazania Gminie kwoty 245 000,00 zł (słownie: dwustu czterdziestu pięciu tysięcy złotych) na realizację inwestycji prowadzących do wzmocnienia infrastruktury drogowej, a w szczególności poprawy stanu technicznego dróg o nawierzchni żwirowej we wsiach przylegających do planowanego parku elektrowni wiatrowych, gdzie zlokalizowana będzie większość elektrowni wiatrowych. Kwota miała zostać przekazana w 2 transzach, tj.: kwota 45 000,00 zł (słownie: czterdzieści pięć tysięcy złotych) w ciągu 30 dni od Uchwały Rady Gminy w Krasnopolu o przyjęciu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębów geodezyjnych Piotrowa Dąbrowa, Jegliniec, Wysoka Góra, Żubronajcie, Krasnopol, Czarna Buchta, natomiast kwota 200 000,00 zł (słownie: dwieście tysięcy złotych) w ciągu 60 dni od dnia uzyskania przez inwestora prawomocnego pozwolenia na budowę parku elektrowni wiatrowych „Pietrowizna”, jednak nie wcześniej niż po uzyskaniu praw do dysponowania gruntem na cele budowlane, w ww. obrębach geodezyjnych.

Oprócz ww. porozumień Gmina Krasnopol zawarła z firmą Gamesa Energia Polska Sp. z o. o również pięć umów sponsoringu w zakresie sponsorowania zadań realizowanych przez inne jednostki organizacyjne Gminy, tj. Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Krasnopolu na organizację imprez publicznych - z dnia 12 czerwca 2008 roku – kwota 15 000,00 zł; z dnia 20 maja 2010 roku – kwota 10 000,00 zł; z dnia 11 czerwca 2010 roku zmieniona aneksem z dnia 11 czerwca 2010 roku – kwota 10 000,00 zł (Wójt Gminy Krasnopol w odpowiedzi na moją interwencję poselską z dnia 2 listopada 2012 roku przekazał jedynie powyższy aneks bez pierwotnej umowy), umowa sponsoringu z dnia 22 lutego 2011 roku - kwota 5 000,00 zł i aneks z dnia 31 maja 2011 roku do umowy sponsoringu z dnia 10 lutego 2011 roku – kwota 10 000,00 zł (Wójt Gminy Krasnopol nie przedstawił treści pierwotnej umowy z 10 lutego 2011 roku), z dnia 29 maja 2012 roku – kwota 40 000,00 zł. Na mocy niniejszych umów Gmina zobowiązała się do publicznego promowania pozytywnego wizerunku sponsora. Należy zaznaczyć, iż umowy te zawierały również klauzulę poufności, zgodnie z którą strony zobowiązały się do dochowania tajemnicy co do treści zawartych umów.

Ponadto Gmina Krasnopol zawarła także umowę darowizny z firmą EKOENERGIA Józef Pawlikowski-Bulcyk i wspólnicy, spółka komandytowa, która jest investorem farm wiatrowych. Umową darowizny z dnia 8 maja 2012 roku zmienioną aneksem z dnia 15 czerwca 2012 roku darczyńca zobowiązał się przekazać kwotę 400 000,00 zł (słownie: czterysta tysięcy złotych) na rzecz Gminy Krasnopol z przeznaczeniem na wsparcie

finansowe w zakresie zadań własnych Gminy, w tym na rozwój infrastruktury i dofinansowanie funkcjonowania oświaty. Jednocześnie – na mocy umowy sponsoringu z dnia 26 lipca 2012 roku – firma EKOENERGIA Józef Pawlikowski-Bulcyk i wspólnicy, spółka komandytowa wsparła kwotą 10 000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) organizację imprezy publicznej (dożynki gminne).

c) Gmina Suwałki

W latach 2007-2011 Gmina Suwałki otrzymywała wsparcie finansowe związane ze sporządzaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego od prywatnego podmiotu, tj. firmy Gamesa Energia Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie. Podpisane przez tego inwestora i Gminę Suwałki porozumienia według zawartych w nich deklaracji miały na celu wdrożenie proekologicznych technologii pozyskiwania energii elektrycznej, działanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego i rozwój gospodarczy Gminy oraz podjęcie działań zmierzających do sporządzenia na wniosek podmiotu współfinansującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Kwoty przekazane przez firmę na mocy tych porozumień służyły realizacji zadania polegającego na współfinansowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – budowa elektrowni wiatrowych i kształtowały się w następujący sposób: porozumienie z dnia 25 stycznia 2007 roku (kwota 8 000,00 zł – data przelewu 27.07.2007 roku i kwota 8 000,00 zł – data przelewu 3.10.2008 roku), porozumienie z dnia 16 sierpnia 2006 roku (kwota 33 300,00 zł – data przelewu 19.11.2007 roku), porozumienie z dnia 27 września 2010 roku (kwota 15 000,00 zł – data przelewu 4.11.2010 roku i kwota 8 000,00 zł - data przelewu 16.08.2011 roku).

Umowy zawarte między firmą Gamesa Energia Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie a Gminą Suwałki zawierały zapisy, które obligowały inwestora do wpłaty konkretnych kwot w określonym terminie od daty wyłożenia sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do publicznego wglądu lub podjęcia przez Radę Gminy Suwałki uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Innymi słowy wpłaty środków finansowych przewidzianych w umowach były uzależnione od konkretnych działań Gminy, które przemawiały na korzyść inwestora, a więc miały charakter celowy i warunkowały przekazanie wspomnianych środków.

Powyższe porozumienia zawarte pomiędzy Wójtem Gminy Suwałki a firmą Gamesa Energia Polska Sp. z o. o. powołują się na art. 21, ust. 2, pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami kwalifikując niezgodnie z prawem inwestycję polegającą na budowie elektrowni wiatrowych jako inwestycję celu publicznego.

Ponadto inna firma zainteresowana budową elektrowni wiatrowych TERMA S.C. Szaflary, która podpisała porozumienie z Gminą Suwałki 5 listopada 2010 roku zobowiązała się do pokrycia kosztów sporządzenia analizy zasadności przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – farma wiatrowa w wysokości 2 118,20 zł (data przelewu 21.12.2010 roku).

Warto odnotować, że Gmina Suwałki zawierała również umowy z firmami zamierzającymi prowadzić na jej terenie eksploatację żwiru, na mocy których firmy te współfinansowały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a nie ulega wątpliwości, że żwirownie nie są w rozumieniu przepisów prawa inwestycjami celu publicznego, zaś wnikliwej i szczegółowej analizy i oceny wymaga okoliczność, czy planowane żwirownie uzasadniają zastosowanie art. 104, ust. 6 w związku z ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981).

Gmina Suwałki zawierała w tym zakresie następujące umowy dotyczące współfinansowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- z firmą „Żwirbet” spółka cywilna Biała Woda (kwota 12 000,00 zł - data przelewu 5.10.2009 roku),
- z firmą Interewicz Piotr Suwałki (kwota 12 000,00 zł - data przelewu 23.10.2009 roku),
- z firmą Roboty Ziemne, Transport Handel Suwałki (kwota 1 000,00 zł - data przelewu 29.01.2010 roku),
- z firmą „Żwirownia Szejder” Romuald Szejder (kwota 1 000,00 zł - data przelewu 15.03.2010 roku),
- z firmą Olsztyńskie Kopalnie Surowców Mineralnych sp. z o.o (kwota 50 000,00 zł - data przelewu 12.05.2010 roku, kwota 75 000,00 zł - data przelewu 15.11.2010 roku oraz kwota 30 000,00 zł - data przelewu 1.08.2012 roku),
- z firmą PPMD „Kruszbet” S.A. (kwota 10 000,00 zł - data przelewu 28.06.2010 roku, kwota 10 000,00 zł - data przelewu 30.07.2010 roku oraz kwota 10 000,00 zł - data przelewu 30.08.2010 roku),
- z firmą „Żwirek” Spółka Cywilna Suwałki (kwota 500,00 zł - data przelewu 7.09.2010 roku),
- z firmą Zakład Produkcji Kruszyw spółka jawna Szumowo (kwota 57 792,35 zł - data przelewu 28.09.2010 roku).

d) Gmina Bakalarzewo

Gmina Bakalarzewo nie posiada aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy, przy czym w 2008 roku Gmina wyznaczyła m. in. tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w miejscowym planie zagospodarowania

przestrzennego dla części wsi Stara Chmielówka i w tym samym zakresie zmieniała studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Koszty związane z opracowaniem planu zagospodarowania przestrzennego i studium pokrył inwestor. Ponadto w latach 2008-2010 Gmina Bakalarzewo korzystała ze środków finansowych firmy Gamesa Energia Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie na podstawie następujących umów sponsoringu: z dnia 3 czerwca 2008 roku – kwota 14 000 zł, z dnia 2 kwietnia 2009 roku zmienionej aneksem z dnia 5 czerwca 2009 roku – kwota 14 491,60 zł, z dnia 6 marca 2010 roku zmienionej aneksem z dnia 22 lipca 2010 roku – kwota 12 216,60 zł oraz kwota 12 783,40 zł. Wyżej wskazane środki finansowe były przeznaczone na organizację imprez publicznych i zostały przekazane na konto Gminnej Biblioteki Publicznej w Bakalarzewie, która była ich organizatorem.

e) Gmina Filipów

W 2007 roku Gmina Filipów pokrywała koszty związane ze zmianami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zamiarem lokalizacji elektrowni wiatrowych na części terenu miejscowości Piecki i Jemieliste w wysokości 114 755, 00 zł, (słownie: sto czternaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt pięć złotych), w tym 13 000,00 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych) stanowiła darowizna firmy Gamesa Energia Polska Sp. z o. o.. Ponadto Gmina Filipów korzystała także z innych darowizn firm inwestujących w budowę elektrowni wiatrowych przeznaczonych na cele inne niż koszty związane z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, tj.: z darowizny dokonanej w 2007 roku przez firmę Gamesa Energia Polska w kwocie 170 000,00 zł (słownie: sto siedemdziesiąt tysięcy złotych) z przeznaczeniem na remont drogi gminnej w celu ułatwienia dojazdu do istniejącej farmy wiatrowej oraz z darowizny dokonanej w 2010 roku przez firmę Tehmar (zajmującej się również inwestycjami w zakresie elektrowni wiatrowych) w kwocie 30 000,00 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych) z przeznaczeniem na remont instalacji elektrycznej w budynku szkoły.

f) Gmina Puńsk

Uchwałą Nr IX/47/2011 Rady Gminy Puńsk z dnia 28 października 2011 roku Gmina Puńsk przystąpiła do zmiany „Studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Puńsk”. Celem zmiany była m. in. lokalizacja elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania. Jednocześnie w dniu 23 listopada 2011 roku Gmina Puńsk podpisała umowę darowizny z firmą EkoEnergia Józef Pawlikowski-Bulcyk i Wspólnicy, spółka komandytowa na kwotę 1 700 000,00 zł (słownie: milion siedemset tysięcy złotych) z przeznaczeniem na realizację zadań własnych Gminy.

g) Gmina Jeleniewo

W ciągu ostatnich 5 lat sporządzono w Gminie Jeleniewo jeden plan zagospodarowania przestrzennego z zamiarem lokalizacji elektrowni wiatrowych, tj. plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Podwysockie Jeleniewskie, Okrągłe, Prudziszki i Żywa Woda zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Jeleniewo z dnia 13 lutego 2008 roku. Natomiast w dniu 24 lipca 2012 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Jeleniewie otrzymała wsparcie finansowe w kwocie 10 000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) od firmy EKOENERGIA Józef Pawlikowski-Bulcyk z przeznaczeniem na zorganizowanie dożynek parafialno-gminnych. W tym czasie toczyła się w Gminie ożywiona dyskusja dotycząca lokalizacji farm wiatrowych i minimalnych odległości elektrowni wiatrowych od siedlisk ludzkich, wynikiem której była kompromisowa uchwała Rady Gminy Jeleniewo z dnia 21 stycznia 2013 roku w sprawie wyznaczenia kierunków rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii na terenie Gminy Jeleniewo.

Z wyżej wskazanych faktów wyraźnie wynika, że inwestorzy farm wiatrowych w wielu przypadkach finansują w sposób bezpośredni procedury związane ze sporządzaniem lub zmianą studiów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniem lub zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjmując, niezgodnie z obowiązującym stanem prawnym, że projektowane inwestycje w postaci farm wiatrowych stanowią inwestycję celu publicznego w rozumieniu art. 21 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Ponadto podpisywane przez inwestorów i wójtów gmin porozumienia zawierają bardzo kontrowersyjne zapisy uzależniające wypłatę dla gmin zadeklarowanych w porozumieniach kwot od pozytywnych rozstrzygnięć w sprawach związanych z realizacją inwestycji, np.: od uwzględnienia w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego projektowanej inwestycji zgodnie z wytycznymi jej inwestora, od uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę czy od uzyskania prawomocnej decyzji środowiskowej na budowę farmy wiatrowej. Takie zapisy mogą powodować nieprawidłowości nie tylko w procedurze planistycznej, ale także w innych postępowaniach związanych z realizacją planowanej inwestycji. Również postanowienia zawarte w porozumieniach dotyczące zobowiązania inwestora do wykonania i przekazania gminie opracowania ekofizjograficznego oraz prognozy oddziaływania na środowisko mogą powodować nieprawidłowości w procedurze planistycznej z uwagi na to, iż takie opracowania nie będą gwarantować bezstronności i rzetelności ich sporządzenia. Przy pomocy umów darowizny i sponsoringu inwestorzy zapewniają sobie przychyłność gmin, które zgodnie z postanowieniami umowy mają następnie wpływać na społeczność lokalną poprzez promowanie pozytywnego wizerunku firmy.

Wyżej wskazane okoliczności wskazują na konieczność przeprowadzenia kontroli legalności porozumień oraz umów sponsoringu i darowizny we wskazanych gminach.

Zgodnie z art. 2. ust. 2 ustawy z dnia z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 1995 roku, Nr 13, poz. 59 z późn. zm.) Najwyższa Izba Kontroli może kontrolować działalność organów samorządu terytorialnego, samorządowych osób prawnych i innych samorządowych jednostek organizacyjnych. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy kontrola działalności samorządu terytorialnego przeprowadzana jest pod względem legalności, gospodarności i rzetelności. W związku z tym - działając na podstawie art. 20 ust. 1 i 2 w związku z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 roku o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. 1996, Nr 73, poz. 350 z późn. zm.) - wnoszę o dokonanie kontroli:

1. w zakresie legalności zawartych pomiędzy gminami a prywatnymi inwestorami farm wiatrowych porozumień dotyczących finansowania procedury związanej ze sporządzaniem lub zmianą studium zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w następujących gminach: Gmina Przerośl, Gmina Krasnopol, Gmina Suwałki, Gmina Bakałarzewo, Gmina Filipów, Gmina Puńsk, Gmina Jeleniewo,
2. w zakresie legalności rodzących podejrzenia korupcyjne umów darowizny i sponsoringu zawartych pomiędzy gminami a prywatnymi inwestorami farm wiatrowych w trakcie trwania procedury związanej ze sporządzaniem lub zmianą studium zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w ww. gminach.

Z wyrazami szacunku

Suwałki, 14 lutego 2013 roku

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość
ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa
Biura Poselskie Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Jarosława Zielińskiego
ul. Kościuszki 32, 16-400 Suwałki, tel. (87) 566 55 48
ul. Zwycięstwa 26 C, 15-703 Białystok, tel. (85) 653 77 69
ul. Młyńska 20/6, 16-300 Augustów tel. (87) 644 57 73
ul. J. Piłsudskiego 28, 16-500 Sejny tel. (87) 516 21 54

e-mail: jaroslaw.zielinski@sejm.pl

www.jaroslawzielinski.pl